

MASARYKOVA UNIVERZITA

PBSNPB2:

**Fundace: nadace a nadační fondy, (fondy),
(obecně prospěšné společnosti), ústavy**

**Organizace na pomezí: sociální družstva,
církevní právnické osoby, organizační složky
státu, příspěvkové organizace
Zadání semestrálních úkolů**

Jakub Pejcal

jakubpejcal@mail.muni.cz

ESF MU, Katedra veřejné ekonomie (kancelář č. 416)

Centrum pro výzkum neziskového sektoru

<http://cvns.econ.muni.cz/>

<https://www.facebook.com/CVNS>

PBSNPB2: Jakub Pejcal, 15., resp. 29. 10. 2015: Fundace: nadace a nadační fondy
(fondy), (obecně prospěšné společnosti), ústavy

OBSAH PŘEDNÁŠKY

- opakování z minulé hodiny – role NOZ
  - obecný základ
  - vymezení právních forem NNO
  - přesuny

- fundace
  - nadace
  - nadační fondy
  - (fondy – přidružený vs. svěřenecký)
  -
  - (obecně prospěšné společnosti)
  - ústavy

OPAKOVÁNÍ Z MINULÉ HODINY I.

(CO JE NOVÉHO?)

- ❑ k 1. 1. 2014 vstoupil v účinnost Nový Občanský zákoník
  - ❑ zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník (dále jen „NOZ“)
  - ❑ souhrnná úprava pro občanské fungování
  - ❑ 3081 paragrafů na 649 stranách (+ 600 stran důvodové zprávy)
  - ❑ zrušeno 238 předpisů (rozuměj zákonů)
- ❑ jednotná úprava řady NNO – prostředí se výrazně mění (zjednodušuje?)
  - ❑ „čitelnější“
  - ❑ „přehlednější“
- ❑ rozlišení právnických osob podle charakteristiky „faktického základu“ do dvou skupiny:
  - ❑ korporace (právnické osoby společenství osob)
  - ❑ fundace (právnické osoby vytvořené majetkem vyčleněným k určitému účelu)

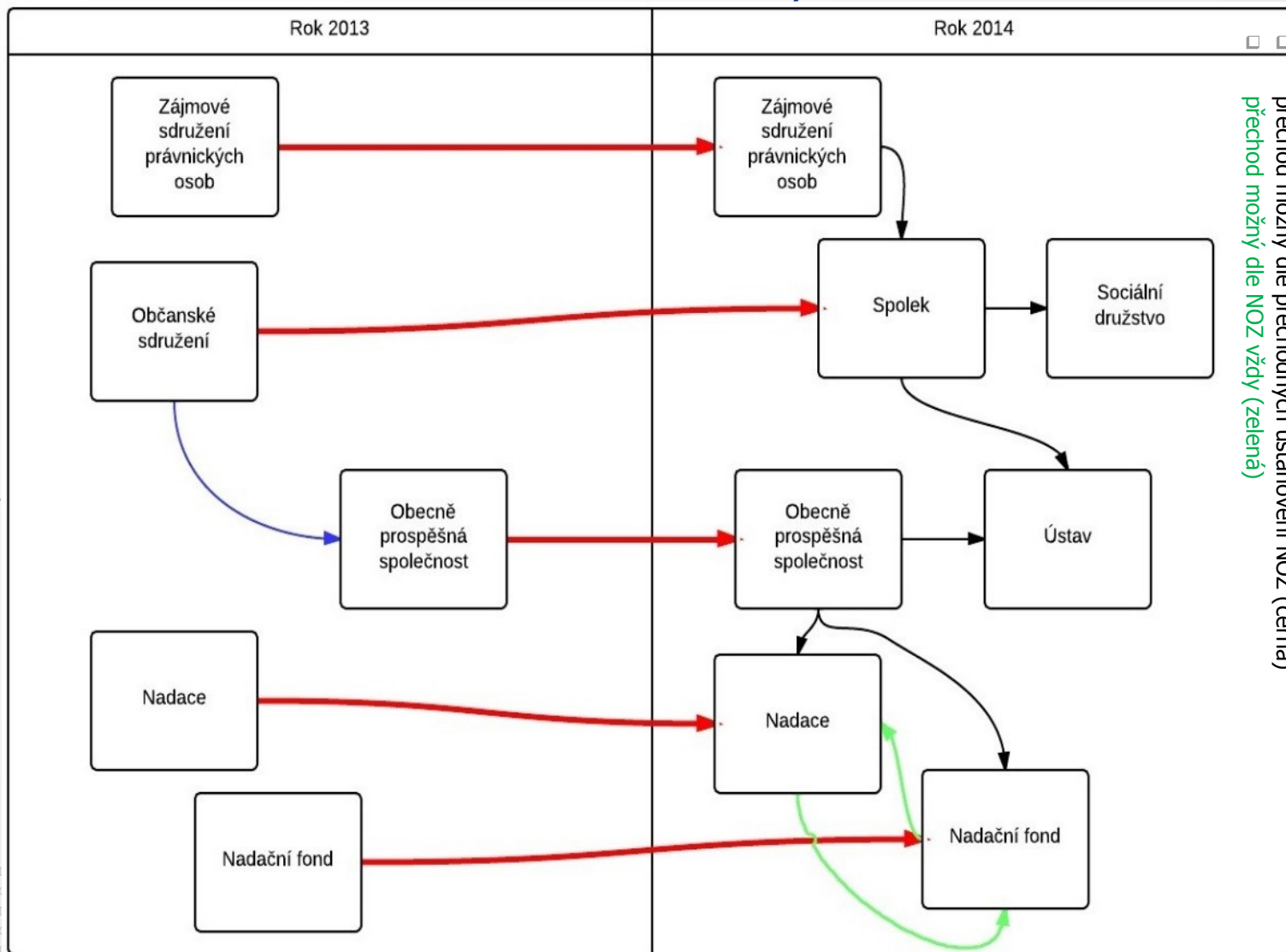
OPAKOVÁNÍ Z MINULÉ HODINY II.

(NOVÉ VYMEZENÍ NNO?)

- ❑ podle nové úpravy (nejen NOZ) lze za NNO považovat:
  - ❑ zájmová sdružení právnických osob (*NOZ; § 3051*)
  - ❑ **spolky** (*NOZ; § 214 - § 302*)
  - ❑ sdružení bez právní subjektivity (resp. společnosti) (*NOZ; § 2716 - § 2755*)
  - ❑ honební společenstva (*zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti*)
  - ❑ profesní komory (*různé zákony – není v nich jednotnost*)
  - ❑ politické strany a politická hnutí (*z. č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách...*)
  - ❑ registrované církve a náboženské společnosti (*z. č. 3/2002 Sb., o svobodě náb. vyznání...*)
  - ❑ **nadace a nadační fondy** (*NOZ; § 303 - § 401*)
  - ❑ **obecně prospěšné společnosti** (*NOZ; § 3050*)
  - ❑ společenství vlastníků jednotek (*NOZ; § 1194 - § 1122*)
  - ❑ veřejné vysoké školy (*zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách*)
  - ❑ **ústavy** (*NOZ; § 402 - § 418*)
  - ❑ **sociální družstva** (*zákon č. 90/2012 Sb., o korporacích; § 758 - § 773*)

- ❑ vznik právní neosoby – svěřenecký fond (*NOZ, § 1448*)

OPAKOVÁNÍ Z MINULÉ HODINY III.

(A JAK TO VŠECHNO PROBĚHLO PRAKTICKY? – LEGISLATIVNÍ PŘESUNY)

změna ze zákona (červená)
 přechod možný jen před 1. 1. 2014 (modrá)
 přechod možný dle NOZ vždy (zelená)
 přechod možný dle přechodných ustanovení NOZ (černá)

Zdroj: J. Benák, 2013, prezentace, BPV_ERNO

FUNDACE: NADACE - OBECNĚ

- ❑ „právnícká osoba soukromého práva, která je tvořená účelovým sdružením majetku, který má svými výnosy sloužit společensky či hospodářsky užitečnému účelu“

- ❑ nová úprava původní právní formy:
  - ❑ (zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník; § 303 - § 401)
  - ❑ změny proti původní legislativě?
    - ❑ liberalizace (důraz na vůli zakladatele)
    - ❑ hospodářsky užitečný účel
    - ❑ (přidružený fond)

- ❑ obecně:
  - ❑ trvalý charakter
  - ❑ neslouží k výdělečným účelům, může však podnikat (vedlejší činnost)
  - ❑ veřejně prospěšný účel vs. dobročinný účel nadace
  - ❑ držba tzv. „nadační jistiny“ (resp. kapitálu, v min. rozsahu 500.000 Kč)

FUNDACE: NADACE - KONKRÉTNĚJI

❑ založení:

- ❑ založena na základě nadační listiny (zakládací listina vs. pořízení pro případ smrti) – charakter veřejné listiny
- ❑ obsah nadační listiny: název a sídlo, identifikace zakladatele, účel existence, výše vkladu, výše nadačního kapitálu, identifikace správní rady a dozorčí rady (resp. revizora), určení správce nadačního kapitálu, určení podmínek pro poskytování nadačního příspěvku

❑ fungování:

- ❑ na základě statutu nadace
- ❑ nadační jmění ve vlastnictví avšak bez možnosti volné dispozice
- ❑ forma nadačního jmění může být různá (peníze, nemovitosti, umělecké předměty, cenné papíry...)
- ❑ možnost tzv. přidruženého fondu – majetkový soubor bez právní subjektivity (majetek ve správě nadace, resp. nadačního fondu - vlastníkem zakladatel) – nejde o tzv. svěřenecký fond (původní vlastník pozbývá vlastnictví)

- ❑ nadační příspěvky – ne z nadačního jmění ale z jeho výnosů

FUNDACE: NADAČNÍ FOND

- ❑ „právnícká osoba soukromého práva, založená k účelu společensky nebo hospodářsky užitečnému “

- ❑ obecně „zjednodušená“ nadace
  - ❑ nemusí mít trvalý charakter
  - ❑ institucionalizovaná veřejná sbírka
  - ❑ nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál
  - ❑ předmět vkladu ani dar nemusí splňovat předpoklad trvalého výnosu

ZNÁMÉ NADACE A NADAČNÍ FONDY

- ❑ Výbor dobré vůle – nadace Olgy Havlové
- ❑ Nadace rozvoje občanské společnosti
- ❑ Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97
- ❑ Nadace Terezy Maxové
- ❑ Nadace Adra
- ❑ Nadace Charty 77
- ❑ Nadace Partnerství
- ❑ Nadace Via
- ❑ Nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových
- ❑ Nadace Open Society Fund Praha
- ❑ Vzdělávací nadace Jana Husa
- ❑ Nadace Veronica

OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST

- původní právní forma, která dnes dožívá (nahrazuje ji „ústav“)
- „poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny stejných podmínek“
  - (zakladatelem mohla být právnická i fyzická osoba – včetně obcí a státu)
  - (založení na základě zakladatelské listiny: název a sídlo, identifikace zakladatele, druh obecně prospěšných služeb a podmínky jejich poskytování, identifikace správní rady a způsob jejího jmenování a jednání, identifikace dozorcí rady a způsob jejího jmenování a jednání, hodnotu a označení majetkových vkladů, způsob zveřejňování výroční zprávy o činnosti a hospodaření)
  - (nejvyšší orgán: správní rada, statutární orgán: ředitel, kontrolní orgán: dozorcí rada)
  - (vznik zápisem do rejstříku vedeného rejstříkovým soudem)
- oblasti aktivit: školství, kultura, sociální péče, zdravotnictví

ÚSTAV - OBECNĚ

- ❑ nová právní forma (nahrazuje „obecně prospěšnou společnost“)
- ❑ „provozuje činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Tyto činnosti jsou provozovány za předem stanovených podmínek a jsou každému rovnocenně dostupné“
- ❑ je pro něj charakteristické využití jak osobní, tak majetkové složky

ÚSTAV - KONKRÉTNĚJI

❑ založení:

- ❑ na základě zakládací listiny nebo pořízením pro případ smrti
- ❑ obsah zakládací listiny: název („ústav“, „zapsaný ústav“, „z. ú.“), sídlo, vymezení účelu (případně i předmět vedlejší činnosti), identifikace správní rady a způsob jejího jmenování a jednání, způsob určení ředitele...
- ❑ nejvyšší orgán: správní rada, statutární orgán: ředitel
- ❑ vznik zápisem do rejstříku vedeného rejstříkovým soudem

❑ fungování:

- ❑ na základě statutu ústavu
- ❑ povinnost zveřejňovat výroční zprávu
- ❑ povinnost auditu při obratu vyšším jak 10 mil. Kč

SHRNUTÍ

□ Fundace

- umět vymezit základní charakteristiky organizací
- **majetková podstata:**
- nadace vs. nadační fondy – hlavní rozdíl je především nadační jmění
- přidružený vs. svěřenecký fond
-
- **osobní a majetková podstata:**
- (obecně prospěšné společnosti) a ústavy

POUŽITÁ LITERATURA

□ Doporučená literatura:

- REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. aktualizované vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 9788086929545.
- Nový Občanský zákoník: 89/2012 Sb.

- doplňky v ISu?